

Съдилищата в България са:

- § Районни съдилища**
- § Окръжни съдилища**
- § Апелативни съдилища**
- § Военни съдилища**
- § Върховен касационен съд**
- § Върховен административен съд**

Новообразуваните дела се разглеждат като първоинстанционни. Ако решението на първоинстанционния съд се обжалва пред втора инстанция, тогава е налице второинстанционно дело. Ако решението на второинстанционния съд се обжалва, се образува третоинстанционно /или касационно/ дело.

РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА са:

основен първоинстанционен съд в България. В страната има 113 районни съдилища, които са повече в сравнение с другите видове съдилища. Те са разположени в цялата страна

Подсъдност на районните съдилища

Повечето първоинстанционни граждански, наказателни и административно-наказателни дела се разглеждат от районните съдилища. Такива са например семейните и трудовите дела, делата за издръжка, гражданските и търговските дела с цена на иска до 10 000 лева, съдебната делба.

В кой районен съд може да се образува дадено дело?

Основно правило е, че лицето трябва да подаде искова молба в този съд, в района на който е местожителството или седалището на ответника

Кога искът се предявява в районен съд, различен от съда по местожителството / седалището на ответника?

- Искове за издръжка могат да бъдат предявени и по местожителството на ищеца.
- Искове за вреди от непозволено увреждане се предявяват (1) по местоизвършването на деянието или (2) по местожителството на ответника.
- Иск срещу ответници от различни съдебни райони може да се предяви в района на

който и да е от ответниците.

- Ако искът е за имот, който се намира в различни съдебни райони, искът може да се предяви в съда на един от тези райони.
- Искове, отнасящи се до недвижими имоти, се предявяват по мястото, където се намира имотът

ОКРЪЖНИТЕ СЪДИЛИЩА са:

разположени във всеки окръжен град. В България има 28 окръжни съдилища. В района на всеки окръжен съд има един или повече районни съдилища.

ПОДСЪДНОСТ

Окръжните съдилища разглеждат като втора инстанция всички дела, решени като първа инстанция от районните съдилища в съответния съдебен окръг.

Окръжните съдилища могат да действат като първа инстанция в следните случаи:

- Искове за установяване и оспорване на произход
- Дела за несъстоятелност
- Прекратяване на осиновяване
- Искове по граждански и търговски дела с цена на иска над 10 000 лв.
- Молби за промяна на обстоятелства в регистрите на окръжните съдилища
- Жалби на граждани срещу административни актове
- При престъпления с висок имуществен интерес или висока степен на обществена опасност като убийства, придобиване и държане на наркотици, изнасилвания, престъпления против републиката
- Регистриране на всички юридически лица със стопанска или нестопанска цел.

ВОЕННИТЕ СЪДИЛИЩА са:

първа инстанция за наказателни дела за престъпления, извършени от военнослужещи или служители на МВР при или по повод изпълнение на служебните им задължения. Софийският военно-апелативен съд е втора инстанция за тези дела.

АПЕЛАТИВНИТЕ СЪДИЛИЩА

разглеждат жалби срещу актове на окръжните съдилища, когато действат като първа инстанция (не и когато окръжния съд е втора инстанция спрямо актове на районен съд). Има 5 апелативни съдилища.

Те са в Бургас, Пловдив, София, Варна и Велико Търново.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ИМА ДВЕ ВЪРХОВНИ СЪДИЛИЩА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

Върховният касационен съд осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища. Той е също последна инстанция по всички наказателни и граждански дела.

ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Върховният административен съд има същата роля като Върховния касационен съд, но по отношение на административното правораздаване. Върховният административен съд се произнася по спорове за законността на актове на Министерския съвет и на отделните министри.